
Vergaderjaar 2008–2009

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen

Nr. 850

**BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN BUITEN-
LANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 september 2008

Graag bieden wij u hierbij het verslag aan van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen van 15 en 16 september 2008.¹

De minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

¹ De Press Release 13 030/08 (Presse 255) is ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

ALGEMENE ZAKEN

Vorbereiding Europese Raad

Het Voorzitterschap informeerde de Raad over de onderwerpen die op de Europese Raad (ER) van 15–16 oktober op de agenda zullen staan. De ER zal zich buigen over het goedkeuringsproces van het Verdrag van Lissabon. De Europese Raad van juni jl. heeft hierover geconcludeerd dat tijdens de volgende bijeenkomst in oktober verder overleg zal worden gevoerd over een gezamenlijke weg vooruit aan de hand van een nadere analyse van de Ierse premier. Daarnaast zal de ER spreken over de economische situatie in de wereld (mede tegen het licht van de kredietcrisis). Ook het klimaat- en energiepakket zal aan de orde komen. De ER zal zijn goedkeuring geven aan het Migratiepact. Tot slot zal de ER spreken over Georgië en de EU-Rusland relatie, mede in vervolg op de bijzondere Europese Raad van 1 september jl.

Raadsconclusies CVM

De Raad hechtte zijn goedkeuring aan conclusies inzake het mechanisme van samenwerking en verificatie (CVM) voor Bulgarije en Roemenië. In de conclusies deelt de Raad volledig de analyse van de Commissie. Zoals uw Kamer eerder is bericht heeft de Commissie zich zeer kritisch uitgesproken over het gebrek aan voortgang bij administratieve en justitiële hervormingen in beide landen, met name in Bulgarije.

De Raad roept daarom beide landen op om per direct hun inspanningen op te voeren opdat tastbare resultaten worden geboekt. De Raad stelt dat een onafhankelijk bestuurs- en rechterlijk systeem onontbeerlijk is voor de toegang van burgers uit beide landen tot alle voordelen en kansen die de EU biedt, waarbij inbegrepen financiële ondersteuning. De Raad stelt tenslotte dat het CVM, in afwachting van verdere resultaten, van kracht blijft.

EXTERNE BETREKKINGEN

WTO/Doha

Commissaris Mandelson blikte in zijn interventie terug op de WTO-ministeriële eind juli in Genève. De EU had zich tijdens het overleg constructief opgesteld en kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor het feit dat geen overeenstemming kon worden bereikt. De komende weken moet duidelijk worden in hoeverre de belangrijkste landen bereid zijn de onderhandelingen te hervatten op basis van hetgeen in Genève op tafel lag. De Commissaris benadrukte dat het speciale vrijwaringsmechanisme voor ontwikkelingslanden voor landbouwproducten (SSM), het onderwerp waarop de onderhandelingen uiteindelijk vastliepen, niet het enige openstaande punt is. Zo is bijvoorbeeld over mogelijke sectorale afspraken (geen of lagere tarieven voor te bepalen industriële sectoren) nog geen overeenstemming in zicht. Waar mogelijk zou de Commissie de pogingen van de DG WTO, Pascal Lamy, steunen om de onderhandelingen zo spoedig mogelijk weer te hervatten.

Enkele lidstaten spraken hun volledige steun uit voor de Commissie en bedankten de Commissaris voor zijn effectieve optreden in Genève.

Zimbabwe

De Raad verwelkomde het akkoord tussen president Mugabe en oppositieleider Tsvangirai dat diezelfde ochtend, 15 september jl., in Harare werd ondertekend. Het akkoord, dat na lange en moeizame onderhandelingen tot stand is gekomen, regelt de machtsdeling tussen Mugabe als president en Tsvangirai als premier van Zimbabwe. Overeengekomen is dat de president optreedt als staatshoofd, voorzitter van het kabinet en Commandant der Strijdkrachten, terwijl de premier optreedt als voorzitter van de Ministerraad, als vice-voorzitter van het kabinet en bovendien de veiligheidsdiensten zal aansturen. Voorts is vastgelegd dat over 5 jaar weer verkiezingen zullen worden gehouden. Niettemin kan na 18 maanden worden besloten nieuwe verkiezingen uit te schrijven indien één van de partijen ontevreden is over de samenwerking.

In het licht van dit akkoord besloot de Raad de aangekondigde aanscherping van het huidige EU-sanctieregime vooralsnog op te schorten. De Raad sprak de hoop uit dat dit akkoord zal bijdragen aan een snel herstel van vrijheden voor de burgers van Zimbabwe en verbetering van de economische en sociale situatie in Zimbabwe.

Tegelijkertijd werd door vele lidstaten, waaronder Nederland, gemaand tot voorzichtigheid, omdat implementatie van het akkoord vooralsnog geen uitgemaakte zaak is. Nederland stelde bovendien het van groot belang te vinden dat alle NGO's onmiddellijk toegang krijgen tot Zimbabwe. De ministers besloten de situatie in Zimbabwe nauwgezet te blijven volgen en zich tijdens de RAZEB in oktober weer over de situatie in Zimbabwe te zullen buigen.

Georgië

De Raad besprak de stand van zaken in het conflict tussen Georgië en Rusland sinds de ondertekening van het akkoord op 8 september jl. door het Franse Voorzitterschap en de Russische President Medvedev. Het bereikte akkoord dient te worden beschouwd als een nadere uitwerking van het zes-puntenakkoord dat op 12 augustus jl. was gesloten.

De Raad verwelkomde het akkoord en nam het Gemeenschappelijk Optreden aan voor een civiele EVDB-waarnemingsmissie in Georgië, conform het akkoord van 8 september jl. Deze missie zal in nauwe coördinatie met de OVSE en de VN worden uitgevoerd. De ministers spraken af dat nationale procedures voor bijdragen aan de missie zo spoedig mogelijk worden afgerond, opdat met de ontplooiing van de missie kan worden aangevangen om per 1 oktober a.s. operationeel te zijn.

Bovendien besloot de Raad tot het instellen van een onafhankelijk onderzoek naar de gebeurtenissen die hebben geleid tot het uitbreken van het gewapende conflict.

De Raad stemde voorts in met de organisatie van een internationale bijeenkomst in Genève op 15 oktober a.s., alwaar gesproken zal worden over duurzame veiligheid en stabiliteit in de regio alsmede de situatie van de ontheemden.

De Raad besloot verder om de huidige Speciale Vertegenwoordiger van de EU (EUVS) voor de Zuid-Kaukasus, de Fransman Pierre Morel, tevens te benoemen tot Speciale Vertegenwoordiger van de EU voor Georgië. In die hoedanigheid zal EUSV Morel een belangrijke rol gaan spelen als facilitator voor de besprekingen die medio oktober in Genève zullen plaatsvinden.

Ten slotte verzocht de Raad de Commissie om een internationale donorconferentie ten behoeve van de wederopbouw van Georgië te organi-

seren. De Commissie verklaarde voornemens te zijn om daarvoor de komende drie jaar € 500 miljoen uit de EU-begroting te zullen inzetten.

Westelijke Balkan (Servië/Kosovo)

Op uitnodiging van het Voorzitterschap informeerde Hoofdaanklager Brammertz van het ICTY de ministers over zijn bezoek aan Belgrado op 10 en 11 september jl. De hoofdaanklager relativeerde de bewering van Servië dat nu sprake zou zijn van volledige samenwerking. Hij stelde dat ten opzichte van de situatie in april jl. er duidelijk verbetering viel te constateren in de samenwerking van Servië met het Tribunaal, maar de kwalificatie «volledige samenwerking» kon hij nog niet geven. Verbetering van de samenwerking was nog steeds mogelijk en noodzakelijk, waaronder verdere hervorming van de inlichtingendiensten, van de samenwerking tussen de verschillende veiligheidsdiensten en verbeterde bescherming van getuigen. Hoofdaanklager Brammertz riep tot slot op tot het motiveren van Servië om te komen tot volledige samenwerking. Tijdens de bespreking heeft Nederland, gesteund door België, gesteld dat de arrestatie van Karadzic en de door de Hoofdaanklager geconstateerde verbetering in de samenwerking ten zeerste verwelkomd worden als positieve stappen in het proces naar volledige samenwerking. Evenwel dienen de laatste stappen nog genomen te worden. Er was dan ook geen reden om op dit moment een wijziging aan te brengen in de Raadsconclusies van 29 april jl.